

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

VY_12_INOVACE_CJL_KDL_30

Digitální učební materiál

Sada: Komplexní jazykové a stylistické rozbor pro vyšší gymnázium

Téma: Jazykový rozbor – neumělecký text publicistického stylu

Autor: Mgr. Dagmar Kadlecová

Předmět: Český jazyk

Ročník: 4. ročník VG

Využití: Studijní materiál určený pro procvičení a opakování učiva

Anotace: Materiál slouží k procvičení učiva z oblasti publicistického stylu.

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Neruším?

Někdo vám zavolá. V deseti případech z tuctu se zeptá: "Neruším?"

Tohle přišlo až s mobilními telefony. Možná že je to dokonce rituál starý jen několik let. Taký jsem oslovoval volané "neruším", ale pak mi došlo, že pokud dotyčný nechce být rušen, ať si přepne telefon na letový režim, nebo vypne zvonění a nechá si vibraci. Takže nikdy neříkám "neruším". Prostě někam volám, a pokud protistrana připustila, abych ji rušil, je to její problém.

Jak se ozvat, když mi někdo zavolá? Navykl jsem si na větu: "Dobrý den. U telefonu Ondřej Neff."

Říkám to pomalu a zřetelně. To proto, že dřív, když jsem se ozýval řízným "prosím", nastalo ticho. Počkal jsem a podrážděně štěkl: "PROSÍM!" No, nebyl to dobrý začátek hovoru. Ono tedy to teď není o moc lepší. Řeknu svoje "Dobrý den. U telefonu Ondřej Neff" a následuje: "To je pan Neff?" Co na to říct? Taký je dobré, když někdo řekne: "Slyšíme se?" Pak ten člověk mlčí. Jak mám vědět, jestli se slyšíme, když nic neříká?

Ale tohle jsou všechno maličkosti proti starému nešvaru panujícimu za mého mládí. Zvedli jste sluchátko a ozvalo se: "Kdo tam?" Ozvala se mi spousta čtenářů. Není divu. Každý telefonuje mobilem, nebo skoro každý. Tady odbočím. Přiznám se, že cítím určitou nevoli k lidem, kteří se chlubí, že mobil nemají. Nevolám pořád a každému, ale jaksi mám dobrý pocit, že je každý, s kým třeba jen občas komunikuju, na dosah. Samozřejmě že sám jsem na dosah jiným. Je to špatný pocit z hlediska vyššího principu mravního? Na to nedovedu odpovědět, nicméně je to pocit autentický.

Přítel Vojta K. nazval ty telefonovací rituály "etiketou". Trefil hřebík na hlavičku, protože to skutečně s dobrým vychováním souvisí. Až na to, že teprve opravdu ta nejmladší generace může čerpat naučení stran slušného chování na mobilní síti od rodičů, ovšem ti rodiče jsou také první generace mobilistů a etika se za jednu generaci nestačí ustavit a vypilovat.

Vojta mě upozornil ještě na jeden aspekt: specifické problémy nese volání někomu, kdo nemá vaše číslo zapsané do kontaktů. Na displeji se mu tudíž neobjeví nápis NEFF, ale třeba 777123456 (nemám takové číslo, nevolejte mi na ně!). Pak samozřejmě je třeba pozdravit a představit se a chovat se tak, jak jsme se chovali v éře obyčejných vytáček telefonů.

Vojta doporučuje odpovídat na vyzvánění protitahem. Vysvětlím. Máte moje číslo v kontaktech, já zavolám, vám se objeví na displeji NEFF a odpovíte: "Dobrý den, pane Neffe, tady Novák." Pak ovšem budu za hňupa, když se zeptám "neruším"?

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Do třetice mě Vojta upozornil na kamaráda, který se do telefonu (mobilu) hlásí klasickým starověkým "příjem". Mám kontakt, který se hlásí "slyším". Dovedu si představit, že tím jde lidem na nervy.

Ano, vzniká nová etiketa. Obávám se, že ne naposled. Vývoj techniky si vyžádá nové Guth-Jarkovské každých deset patnáct let.

Ondřej Neff

Zdroj:

http://neviditelnypes.lidovky.cz/tiskni.aspx?r=p_spolecnost&c=A131007_212221_p_spolecnost_wag

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

A)

1) Autorův názor nejlépe vystihuje:

- a) Autor nevidí rozdíl mezi telefonováním dnes a v minulosti.
- b) Autor říká, že bychom měli mít u mobilního telefonu vždy zapnutý zvuk.
- c) Autor se ztotožňuje s názorem, že telefonování má svoji vlastní etiku.

2) Text nepojednává:

- a) o způsobech přijímání hovoru
- b) o konkrétních telefonních zvycích autora
- c) o telefonní etiketě
- d) o názorech Pavla Neffa

B)

1) Přiřadte text k funkčnímu stylu.

2) Postihněte funkci a účel textu.

3) Uveďte objektivní a subjektivní slohotvorné činitele.

4) Určete slohový postup a slohový útvar.

5) Charakterizujte jazykové prostředky.

C)

1) Jazykové prostředky publicistického stylu

2) Slohové útvary publicistického stylu (rozdělení, charakteristika)

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Řešení

A) 1. C

2. D

B) 1. Funkční styl publicistický

2. Funkce t. je sdělná a současně estetická (zábavná). Autor chce zábavným způsobem upozornit na fenomén dnešní doby – telefonování mobilem. Humorně poukazuje na nejčastější jevy, ke kterým dochází při telefonování.

3. Objektivní slohotvorní činitelé: psaný text, připravený, monologický

Subjektivní slohový činitelé: Dá se usoudit, že autor zúročil své poznatky a je schopen se podívat na tuto problematiku s nadhledem a humorem.

4. Slohový útvar: fejeton

Slohový postup: vyprávěcí, úvahový

5. Převažuje jazyk spisovný, snaha o aktualizaci ve slovní zásobě (mobilité, starovojsensky)

Syntax: užití souvětí, ale ne příliš složitých

C) 1. automatizované výrazy, aktualizované výrazy, přednost shodným přívlastkem, podstatná jména, slovesa, jednodušší větná stavba

2. Zpravodajské útvary: zpráva, oznámení, komuniké, interview, publicistický referát

Analytické útvary: úvodník, editorial, komentář, glosa, recenze, diskuze, debata, projev

Beletristické útvary: črta, causerie, sloupek, fejeton